CDA

Aan ons als raad is zojuist een begroting gepresenteerd die aantoont dat we zowel financieel als beleidsmatig goede stappen zetten en hebben gezet op belangrijke punten uit het kernakkoord.

Vooral het ingezette beleid op het sociaal domein werpt haar vruchten af, waarbij preventie een steeds belangrijkere plaats inneemt. Ondanks de financiële grillen van onze rijksoverheid, koersen wij af op een naar omstandigheden beheersbaar financieel model, waarbij we iedere dag kort op de bal spelen. En dat doen we met behoud van kwaliteit. Zoals in de begroting wordt vermeld, zien wij ook dat alle zeilen moeten worden bijgezet om beter grip te krijgen op die zorgfinanciering. En wij zien ook dat mogelijke tekorten zich naast de jeugdzorg nu ook toe kunnen spitsen op de WMO. Ook het CDA beseft, dat we er nog lang niet zijn, maar we hebben 100% vertrouwen in het team (o.a. CMD, Plusteam, Senzer en de andere ketenpartners) om deze klus te klaren. We hebben daarom een belangrijke zinssnede uit de begroting dat het denkbaar is dat we de bezuinigingen slechts ten dele of pas later zullen realiseren binnen het sociaal domein voor kennisgeving aangenomen. Wij houden, samen met de TaskForce, focus op ons afgesproken beleid!

We zijn er trots op dat we in een gemeente wonen met een ruim sociaal gezicht, met goede zorg, en regelingen en ondersteuning voor minima. We hebben een zwembad, een cultureel centrum en een rijk verenigingsleven. Zaken die behouden moeten blijven, omdat dit de bouwstenen zijn van een verbindende samenleving. Verenigingen moeten ondersteund blijven worden met subsidies en duurzame accommodaties. We vragen daar echter wel wat voor terug, omdat we vinden dat ook verenigingen hun maatschappelijke rol moeten waarmaken. **We hebben dit jaar als raad een motie aangenomen om vaart te maken met onder andere verduurzaming van onze accommodaties.** Daar zullen de we de komende jaren ons college op blijven uitdagen.
Reactie college: het afgelopen jaar hebben wij maatwerkrapporten laten maken om zo te kijken waar we onze gebouwen op kunnen verduurzamen. Hiervoor hebben we een extra bijdrage gevraagd om de aanbevelingen uit de maatwerkrapporten ook te kunnen gaan realiseren.

Wonen
U denkt, wanneer begin het CDA over wonen? Dat is het onderwerp waar we als CDA, net als de rest van Nederland, grote uitdagingen in zien. De afgelopen jaren is er keihard gewerkt om bouwprojecten op te leveren en hebben we als enige kleinere gemeente hier in de regio een woningbouwimpuls subsidie van 8 miljoen binnengehaald. Dat is een knap staaltje werk! De projecten The Stayy en De Jonkvrouw in Geldrop leveren ons op korte termijn bijna 400 nieuwe woningen op, bijna allemaal in een betaalbare klasse.

Ook op Luchen in Mierlo wordt nog altijd volop gebouwd. Onze ambitie is groot met meer dan een 30-tal lopende en nieuwe projecten. Maar of dat woningen zijn die voor starters betaalbaar zijn is de vraag.
Reactie college: specifiek voor Luchen is de verdeling van typen woningen in ieder deelplan gemengd. In het komende deelplan verschijnen zowel sociale huurwoningen als koopwoningen om doorstroming te bevorderen.

Daarnaast is er ook bij senioren behoefte aan geschikte woningen. We zullen veel gaan bouwen op inbreidingslocaties, dat vergt ook financieel het nodige van onze gemeente. Wij juichen projecten rondom tiny houses of houtbouw enorm toe, net als innovatieve woonconcepten, zoals kangoeroe- en mantelzorgwoningen. Wij zien het als een gezamenlijke opgave van de ambtelijke organisatie, het college en de raad om hier voor de komende jaren de juiste keuzes in te maken, waarbij de juiste balans vinden één van de grootste uitdagingen is.

Vandaar dat wij dit voorjaar een motie hebben ingediend voor een Woningbouwplan dat ons inzicht moet gaan geven welke woningen voor wie en wanneer gebouwd gaan worden.
Reactie college: de wethouder heeft toegezegd om op korte termijn de raad mee te nemen in de woningbouwplanning. Onderdeel van die planning zullen ook de bijzondere woonvormen zijn.

Duurzaamheid
Het CDA kijkt naar de verduurzamingsopgave op drie niveaus: individueel, collectief en gemeentelijk.
Individueel is het belangrijk dat verduurzaming betaalbaar en behapbaar is voor inwoners. Inwoners en bedrijven zijn bereid de stap te zetten, zolang zij weten dat de lasten betaalbaar zijn en eerlijk worden verdeeld. En zij -meer dan nu- vooraf worden betrokken bij belangrijke besluiten. Samenwerking is het sleutelwoord. Dat gaat van bijvoorbeeld afvalinzameling tot het gasloos maken van woningen en wijken. Op collectief niveau kijken we naar mogelijkheden voor zonneparken, het aanleggen van voorzieningen zoals laadpalen voor elektrische voertuigen en mogelijkheden tot hergebruik van materialen. Uitgangspunt is dat we goed gedrag willen stimuleren. Tot slot geven we op gemeentelijk niveau het goede voorbeeld door te kiezen voor multifunctioneel bouwen, door rekening te houden met de levenscyclus van wijken en door het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Voor het CDA is het een kwestie van gewoon aan de slag gaan. Beter 80% goed uitgevoerd, dan te lang doorpraten.
Reactie college: begin 2022 zal de nota duurzaamheid aan uw raad worden voorgelegd, zoals in de tussentijdse presentatie is aangegeven zijn er vooral veel gemeenschappelijke initiatieven die worden opgezet. Dat neemt niet weg dat de individuele huiseigenaar zijn of haar steentje ook moet bijdragen en dat daar nog heel veel winst in zit voor wat betreft isolatie. Het afgelopen jaar hebben we al veel keuzes gemaakt, dat is terug te zien in deze begroting. De focus ligt op woningbouw en duurzaamheid voor 2022.

Uitvoeringskracht
Een ander punt dat wij als CDA al meerdere jaren hebben gemaakt, heeft betrekking op de ambtelijke slagkracht. We zien in de begroting dat extra personeel wordt aangetrokken om onze woningambities waar te maken, dat is een goede eerste stap. We zien dat het ziekteverzuim is teruggedrongen naar een acceptabel niveau van 5%, dat is een goede tweede stap. We zien ook dat onze ambtelijke organisatie in een ontwikkeltraject zit om onze dienstverlening over de gehele linie naar een hoger niveau te tillen, dat is een goede derde stap. Dat kan niet anders dan dat wij als inwoners, als raad, maar ook als ambtelijke organisatie daar de vruchten van gaan plukken. Onze slagkracht wordt vergroot! Maar dan blijft het van belang dat we keuzes blijven maken, keuzes in de zaken die we zeker moeten doen, maar ook keuzes om bepaalde onderdelen mogelijk niet te doen of uit te stellen in deze periode. En als we de keuzes maken om iets te doen, dan moet dat ook voor 100% goed worden uitgevoerd. Het proces rondom het integraal huisvestingplan voor het onderwijs verdient wat ons betreft niet de schoonheidsprijs. Dat was een klassiek voorbeeld van hoe het niet moet qua communicatie, planning en inhoud. Laten we daar lering uit trekken!
Reactie college: het college is blij dat het CDA de stappen, die er zijn gezet in onze organisatieontwikkeling, herkend. Met het CDA onderkennen we de noodzaak om blijvend keuzes te blijven maken en prioriteiten te stellen. Samen met de begroting 2022-2025 is op basis van de begroting een capaciteitenraming opgesteld. Met deze instrumenten en ook de bestuurlijke planning ontstaat er een meer betrouwbare overheid. Tevens zal de werkdruk afnemen en het werkgeluk voor onze organisatie hiermee toenemen.

Financiën
En dan de financiële begroting. Hoewel ons weerstandsvermogen momenteel laag is en ook de solvabiliteit is afgenomen, is na 2022 zicht op een herstel. Dat herstel heeft wel als voorwaarde dat we op financieel gebied scherp aan de wind moeten blijven koersen. De vraagstukken die op ons afkomen op het gebied van de woningmarkt en onze ambities daarin, de kosten die kunnen voortvloeien uit de duurzaamheidsparagraaf en de kosten die komen uit het sociaal domein, alle drie financiële vraagstukken die eisen dat we ons geen uitglijder kunnen veroorloven. Wij zien graag een herstel van de reserves, omdat we grote financiële tegenslagen niet meer vanzelfsprekend kunnen opvangen. En als we kijken naar de financiële risicoparagraaf in de begroting, dan zien we dat de risico's getalsmatig behoorlijk zijn afgenomen, dat is positief nieuws. Echter, voor de kosten van woningbouw, de woningbouwimpuls en verduurzaming wordt geen enkel risico onderkend. Dat zien wij als CDA anders.

Ook lijken in de huidige begroting geen extra middelen te zijn gereserveerd voor de noodzakelijke investeringen in het IHP, wat over enkele maanden pas behandeld wordt door deze raad.
Reactie college: het IHP wordt aan uw raad voorgelegd in de raadsvergadering van december. Na besluitvorming door het college zal het voorstel ter kennis worden gebracht van de gemeenteraad (week 42) zodat de informatie kan worden betrokken bij de discussie van de begroting op dit onderdeel. In de MBP zijn stelposten opgenomen corresponderend met hetgeen in dit IHP is opgenomen en is overeengekomen met de educatieve partners. Een duurzame samenwerking heeft enige tijd in beslag genomen maar biedt voor kindontwikkeling in Geldrop-Mierlo volgens alle ondertekenaars een stevig fundament voor de komende 5 jaren.

Tot slot
Voorzitter, de voorgaande punten zijn punten die we als CDA belangrijk vinden en waar we de nadruk op willen leggen in de verdere behandeling van deze begroting. We gaan graag in dialoog met alle betrokken partijen over hun wensen en zorgen. In deze onzekere tijden moeten we zorgen dat we samen met elkaar de keuzes maken waarmee we de juiste stappen zetten om klaar te zijn voor de toekomst. In het vertrouwen dat het ons lukt om de financiële ongewisheid om te buigen. Dat dit mogelijk offers vraagt aan de uitgaven- of de inkomstenkant kan niemand voorkomen. In onze gemeente zijn we met meer dan 40.000 mensen samen. Door allemaal ons deel bij te dragen houden we de weg vooruit, met een hart voor Geldrop-Mierlo.

“Het CDA Geldrop-Mierlo staat voor een actief, eerlijk, alert en zorgzaam beleid”

Namens het team van het CDA Geldrop-Mierlo

D66

Algemeen

We hebben zojuist de presentatie gehad van de laatste begroting van het zittende college. De verkiezingen zijn al over ruim 5 maanden. En wat D66 betreft moet er daarna het nodige veranderen. Als we terugkijken op de afgelopen 4 jaar is onze conclusie dat dit college weliswaar te maken heeft gekregen met crisissen in het sociaal domein, de woningbouw en natuurlijk corona, maar dat veel van de ambities en plannen steeds vooruit zijn geschoven. Dossiers als Laco, Hofdael, IHP, afvaltarieven, accommodatiebeleid en grondbeleid zijn nog steeds niet afgerond. Er worden geen knopen doorgehakt. Maar vanavond kijken we vooruit en geven we graag onze visie op de gepresenteerde begroting.

Financiën

Voor het vierde jaar op rij presenteert het college ons een begroting met een negatief saldo. Om het vriendelijk uit te drukken: daar worden wij niet blij en vrolijk van. In de afgelopen 4 jaar is er € 9 miljoen ingeteerd op onze reserves. Maar als daarmee ook de belangrijkste dossiers zouden zijn afgehandeld, dan was er sprake geweest van goede investeringen.

In de gepresenteerde begroting zijn de gegevens uit de septembercirculaire nog niet verwerkt, maar uit de meicirculaire bleek dat we jaarlijks ruim € 1 miljoen extra van het Rijk ontvangen, voornamelijk bestemd als compensatie voor de stijging van de kosten in de jeugdzorg. Op dit vlak hebben we sinds vorig jaar echter goede afspraken gemaakt vanuit de raad met het college. De bezuinigingstaakstelling wordt gehaald en de vooruitzichten zijn goed op dit gebied. Onze fractie wil daarom best de discussie aangaan of de storting in de egalisatiereserve sociaal domein van bijna € 900K die het college wil doen, toe te voegen aan de algemene middelen. De begroting is dan ook sluitend en het heeft een positief effect op de algemene reserve, die nu ver onder het afgesproken minimum staat.

Woningbouw

Duidelijk is dat er momenteel in de regio sprake is van een woningtekort. Er is te weinig gebouwd de afgelopen jaren. Daarom is het ook goed dat de gemeenten in het Stedelijk Gebied afspraken maken over de woningbouwplannen. Onze gemeente kan op dit vlak maar een beperkte bijdrage leveren, omdat we nog nauwelijks mogelijkheden hebben voor uitbreiding. Omliggende gemeenten hebben meer mogelijkheden voor uitbreiding op korte termijn. Tijdens onze inbreng vorig jaar bij de begroting hebben we al vraagtekens gezet bij de haalbaarheid van de plannen voor de woningbouwimpuls in het centrum van Geldrop. Een ambitieus plan, maar of het ook realistisch en haalbaar is, daarvan heeft het college ons nog niet kunnen overtuigen. 800 woningen op 25 verschillende locaties waar de gemeente zelf geen grondpositie heeft, is een behoorlijke uitdaging. Het ontbreekt ons als gemeenteraad al meer dan een jaar aan een goed inzicht in de kosten, de risico's voor gemeente en grondbedrijf om een goed oordeel te kunnen geven over de haalbaarheid. **De capaciteitsbegroting die we hebben ontvangen, geeft alleen een overzicht van de projecten (zonder uren en beschikbare capaciteit).** Met het uitstel (of afstel) van de realisering van de plannen van de Kersenhof en Entrada vers in het geheugen, is het vinden van breed draagvlak in de samenleving voor de plannen een absoluut vereiste. En dat draagvlak creëren we niet met het vestigen van voorkeursrecht op de percelen waar we willen bouwen.
Reactie college: wij verwijzen hier naar onze reactie over de capaciteitsplanning in de bijdrage van fractie DGG.

Naast de woningbouwimpuls vinden wij dat er meer aandacht moet zijn voor bv. zorgwonen, tiny houses en splitsen van woningen. Wij verwachten van het college dat initiatieven van inwoners positief worden benaderd, dat er gekeken wordt wat er wel kan i.p.v. wat er niet kan vanuit bestaande regels.
Reactie college: de raad zal in het gehele traject rondom de Centrumimpuls goed op de hoogte worden gehouden van alle (financiële) ontwikkelingen, op deze manier kan zij vinger aan de pols houden voor wat betreft voortgang en financiën. Dwars door de gemeente zullen we kijken welke mogelijkheden er zijn voor andere woonvormen die ook snel kunnen worden gerealiseerd.

Duurzaamheid

De discussie over woningbouw brengt ons vanzelf op het thema duurzaamheid. **Ook hiervoor geldt dat het creëren van draagvlak bij de inwoners bepalend is voor het realiseren van doelen en ambities.** En dan gaat het niet alleen over aardgasvrij. De absolute prioriteit moet liggen bij het isoleren van woningen. Minder energie gebruiken, betekent ook dat we minder energie hoeven op te wekken.
Reactie college: er zal gekeken worden op welke manier het draagvlak voor alle oplossingen nog meer gevonden kan worden.

Bij duurzaamheid denken wij ook aan de afvalinzameling. Er zijn nog aanzienlijke stappen te zetten om de huidige hoeveelheid restafval die per gezin wordt ingezameld terug te brengen van nu 130 kg per jaar naar 30 kg per jaar. **We steunen in dat kader de keuze om de inzamelfrequentie voor restafval terug te brengen naar 1 x per 4 weken.**
Reactie college: het afvalvraagstuk is groter dan alleen ophaal frequentie en tarifering, het reduceren van afval blijft zeker een van de speerpunten van het beleid.

Onderwijs en welzijn

Wij vinden het onbegrijpelijk dat we het IHP nog steeds niet hebben ontvangen, dat er een jaar geleden al had moeten zijn. Het laatste argument van het college dat behandeling moest worden uitgesteld omdat er nieuwe bestuurders komen bij 2 onderwijsinstellingen is ongeloofwaardig. Om in onderwijstermen te blijven: een zware onvoldoende voor dit proces. We lezen in de begroting wel welke bedragen het college het komende jaar wil uittrekken voor onderwijshuisvesting. Maar de plannen kennen we dus nog steeds niet! Goede samenwerking in het onderwijs staat voor D66 centraal. Het is voor ons niet een kwestie van samenwerking stimuleren, maar van stipuleren!

Op het vlak van welzijn, sport en cultuur hebben we 3 punten:

- Hofdael: het huidige bestuur en management hebben laten zien dat met een andere benadering de bezetting van het gebouw is gestegen en er meer culturele activiteiten plaatsvinden in combinatie met commerciële verhuur. Wat ons betreft stoppen we met alle discussies over scenario's. Laat het bestuur doorgaan op de ingeslagen weg.

- **Cultuurverkenner:** we hebben begrepen dat de cultuurverkenner per 1 oktober jl. is gestopt. **Voordat er een nieuwe wordt geworven, is het naar onze mening beter om nu te beginnen met de evaluatie.**
Reactie college: de periode waarin de cultuurverkenner actief zou zijn beslaat 2 jaren. Deze zijn nog niet volledig ten einde. Wegens natuurlijk verloop is de functie vacant. Uiteraard zullen wij via een ambtelijke tussentijdse evaluatie dit moment benutten om de praktijk in de afgelopen anderhalf jaar alvast wederzijds te toetsen en de ontwikkelpunten richting de eindevaluatie alvast tot uitvoering te brengen. Over handhaving van de functie wordt pas op basis van de eindevaluatie beslist. Dit is de reden dat wij voor het jaar 2022 nog een incidentele vraag naar middelen hebben opgenomen.

D66 vindt cultuur en cultuurbeleving belangrijk. Op basis van de eerdere presentatie in de raad hebben wij grote twijfels of deze functie gehandhaafd moet blijven.
- Sport: we zijn erg te spreken over de wijze waarop de buurtsportcoaches voor jong en oud met veel projecten zijn gestart. Ze dragen bij aan de bevordering van de gezondheid. Het is triest te moeten constateren dat het college er nog steeds niet in geslaagd om tot een oplossing voor zwembad De Smelen te komen**. In de begroting stond vorig jaar wel een extra bedrag gereserveerd van € 100K voor verhoging van de subsidie aan Laco. Dit jaar staat er niets over vermeld.** We zijn erg benieuwd met welk budget het college in de begroting rekening heeft gehouden en of er in december ook echt een besluit genomen gaat worden.
Reactie college: met een structurele stelpost is rekening gehouden. Het proces verloopt voorspoedig. Binnenkort wordt het eindresultaat van de gesprekken ter vaststelling voorgelegd aan het college. In december 2021 wordt uw raad tenminste een intentieverklaring voorgelegd waarbij de structurele consequenties in beeld zijn gebracht.

Regionale samenwerking

D66 is overtuigd van de noodzaak en het belang van regionale samenwerking. Inwoners in de regio kijken als het gaat om een geschikte woning, een baan, bezoek aan evenementen of om te gaan winkelen niet naar gemeentegrenzen. Maar ook als het gaat om de jeugdzorg en participatiewet zijn we afhankelijk van de wijze waarop we dit in regionaal verband aanpakken. Alle reden dus om ervoor te zorgen dat het college de gemeenteraad eerder en beter betrekt bij de regionale samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden staan nog op te grote afstand voor ons als raad. Als voorzitter van Raadstafel21 in de MRE ben ik wel teleurgesteld in de opkomst van onze raadsleden bij de Regioconferentie in het Stedelijk Gebied Eindhoven vorige week en de Metropoolconferentie gisteravond. Er ligt een aardige uitdaging bij college en raad om hier verbetering in te krijgen.

DGG

Reactie DGG op de Meerjaren Programma Begroting 2022 – 2025

De DGG wil van Geldrop-Mierlo een gemeente maken die gelooft in het eigen kunnen van haar inwoners om, zelf of samen, structureel het optimale te bereiken. Dan ontstaat er een klimaat waarin zaken tot bloei komen en waarin mensen vooruit kunnen. Geldrop-Mierlo is dan een prettige leef- en werkgemeente waar mensen graag wonen en waar een sfeer heerst die mensen stimuleert om samen van Geldrop-Mierlo een leefbare gemeente te maken, die bruist van positieve energie en waarin inwoners samen vraagstukken aanpakken en oplossen.

We moeten oog houden op de actuele problemen waar onze inwoners mee te maken hebben denk daarbij aan de dreigende vestiging van de distributiecentra in Nuenen waar we als DGG mordicus op tegen zijn en denk aan de alsmaar stijgende energieprijzen waar de inwoners met de laagste inkomens zeker onze steun nodig gaan hebben de komende maanden.

Wijkontwikkeling versnellen!
Goede voorzieningen in de wijken blijven voor de DGG een topprioriteit. Winkels, wijkcentra en voorzieningen in wijken moeten actief behouden en verbeterd worden. Als er gemeentelijk beleid is dat dit in de weg staat dan moeten we dit snel aanpassen.

Dit geldt ook voor de bouw van de nieuwe school in de Skandia. **Als het aan de DGG ligt wordt er geen school gebouwd maar een wijkcentrum waarin ook lesgegeven kan worden.** Een wijkcentrum waar de wijkvereniging haar activiteiten kan organiseren en een eigen plek heeft, waar onderwijs gegeven wordt en waar medische en sociale voorzieningen voor de wijk een plek hebben. En als kers op de taart worden er gelijktijdig ouderenwoningen gerealiseerd waar de wijk zo'n behoefte aan heeft. Tot nu toe zien we geen beweging in die richting en wordt er niet out of the box gedacht. Als we niet oppassen bouwen we weer een gewone school en kan de wijk weer jaren wachten op haar voorzieningen.
Reactie college: wij kennen dit standpunt van DGG. Graag willen we in de toekomst met elkaar het gesprek voeren over het clusteren van belangrijke functies en voorzieningen op strategische plekken met een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid, zodat deze levensvatbaar zijn en blijven.

Het opstellen van de **wijkontwikkelingsplannen** gaat in de ogen van de DGG veel te traag. Op dit moment zijn er pas een paar wijken aan de beurt geweest en de signalen die we ontvangen wijzen erop dat het nog jaren gaat duren voordat er voor alle wijken een plan gemaakt is. Daarom willen we op dit vlak nog steeds een twee sporen beleid. We moeten nu een tweede spoor openen om in elke wijk het laaghangend fruit te plukken en echt iets voor de inwoners te betekenen.
Reactie college: wijkontwikkeling is een proces. Dit proces verdient tijd en is gebaseerd op vertrouwen en wederzijds begrip van wat van belang is voor een stevig -sociaal- fundament in de wijk. Uiteraard is het daarbij een mogelijkheid om -via een brede wijkschouw het laaghangend fruit, zoals u noemt, te plukken. Veelal zien we daarbij dat het dan gaat om kleine ergernissen of kleinere ruimtelijke voorzieningen en veel minder om sociaal-maatschappelijke samenwerking/verbetering. Beide is belangrijk en beide kent een ander tempo. De wijkontwikkeling staat in nauw verband met onze visie op gebiedsgericht werken. Nu wij aan de vooravond staan van het herijken van die visie stellen wij voor dit moment af te wachten en daaruit voortvloeiend keuzes te maken over het gebiedsgericht werken en de wijkontwikkeling daarbinnen.

Of het nu gaat over de overlast van zwerfvuil, het organiseren van activiteiten, buurtpreventie of hondenpoep, er leven ideeën genoeg onder de inwoners om voor hun wijk zaken op te lossen. Hier ligt een belangrijke taak voor de gebiedsregisseurs. Zij moeten, zolang er geen wijkontwikkelingsplan is, de wijk in gaan en met de inwoners deze vraagstukken oplossen. De kleine ergernissen aanpakken en initiatieven mee aanwakkeren. De buurtregisseurs hebben de draad al goed opgepakt in de wijken, maar nu nog actief projecten initiëren en ondersteunen.

Betaalbaar wonen in Geldrop-Mierlo
De DGG hecht veel waarde aan betaalbaar wonen in onze gemeente voor iedereen**.** DGG wil een kwalitatief woningbouwprogramma gebaseerd op de woonbehoeftes van de inwoners. Er moet een goede balans zijn tussen huur- of koopwoningen. Er moeten voldoende starters- en seniorenwoningen gebouwd worden. Ook voor eenpersoons- en tweepersoonshuishoudens is voldoende aanbod noodzakelijk. Nu onze gemeente een subsidie heeft gekregen in het kader van de woningbouwimpuls, zijn deze uitgangspunten gemakkelijker te realiseren, maar dat vergt wel, dat we kritisch blijven op de projecten waaraan we de subsidie besteden. Stedenbouwkundige hoogstandjes moeten de bouw van duurzame goede en betaalbare woningen voor alle groepen in de bevolking niet in de weg staan.
Reactie college: in de woonvisie is aangegeven waar de behoefte ligt voor wat betreft het type woning. De balans is daarbij van belang. De subsidie gaat ons enorm helpen in het toevoegen van betaalbare woningen. En om al die projecten te kunnen realiseren moet er goed gekeken worden naar elementen als leefbaarheid, behoefte, duurzaamheid en ook stedenbouw. Daarin is de totale afweging van belang en mag niet een onderdeel prevaleren.

Sociaal domein onder controle krijgen.
Het sociaal domein is nog steeds doorslaggevend in de begroting en blijft de komende jaren één van de belangrijkste aandachtspunten als het gaat om de financiële gezondheid van onze gemeente. Zonder het tekort op het sociaal domein hebben we een gezonde financiële huishouding. We hebben onszelf een taak opgelegd om in het sociaal domein een bezuiniging te realiseren, vooralsnog zonder verlies van kwaliteit. Hier moeten we de komende jaren veel energie in stoppen. De DGG heeft het vertrouwen dat we met de Taskforce Sociaal Domein de juiste stappen zetten om de doelstelling te halen. Echter we zien wel dat de doelstellingen onder druk staan dus een nauwlettend oog hierop zal de komende jaren noodzakelijk zijn. Bovendien moeten we afwachten wat de kabinetsformatie in Den Haag voor positieve dan wel negatieve effecten zal hebben.

Capaciteit van de gemeentelijke organisatie is niet toereikend?
Ondanks het feit dat we in de afgelopen jaren de gemeentelijke organisatie hebben uitgebreid, blijven we telkens bij belangrijke dossiers horen dat er een capaciteitsprobleem is. We kunnen alles wel financieel begroten maar als we geen mensen hebben om het uit te voeren dat is het niet meer dan een papieren tijger. Daarom pleiten we er al langer voor om in de begroting niet alleen een financiële planning maar ook een capaciteitsplanning op te nemen. Dat zorgt voor meer transparantie.
We zien nu een eerste aanzet voor een dergelijke planning maar dit is in onze ogen nog lang niet voldoende. De capaciteitsbegroting moet veel nauwkeuriger. We willen niet meer horen dat projecten en beleidsstukken vertraagd zin als gevolg van capaciteitsgebrek of omdat een enkele ambtenaar even met vakantie was.
Reactie college: met de DGG zijn wij van mening dat een goede capaciteitsbegroting bijdraagt aan de betrouwbaarheid van het opleveren van documenten en bij het maken van keuzes. Keuzes door zowel college en ambtelijke organisatie maar zeker ook door de gemeenteraad. De capaciteitenraming die is gemaakt is op mensniveau. Met dit instrument willen wij de werkdruk binnen onze organisatie hanteerbaar maken waardoor de vitaliteit toeneemt en het risico op werk-gerelateerd verzuim afneemt. Het aangeboden aggregatieniveau van onze capaciteitsplanning in deze begroting is kaderstellend.

Afval
Op het gebied van afval hebben we de afgelopen jaren veel avonturen beleefd. Wat de DGG betreft blijft kostenneutrale afvalinzameling en verwerking het uitgangspunt. Kosten voor de inwoners mogen niet langer sterk oplopen. Dit betekent echter ook dat er weer heel veel werk aan de winkel is.

Wij zijn van mening dat CURE aan de basis moet blijven en die basis ligt wat ons betreft bij het ophalen van afval. Zeker niet het verwerken daarvan. Wij pleiten ervoor om verwerking van afval aan de markt over te laten. **Laten we ons komend jaar concentreren op de bestrijding van de overlast van te vroeg buiten gehangen PMD zakken en zwerfvuil bij ondergrondse containers op veel plaatsen in onze gemeente.**
Reactie college: met de invoering van het nieuwe grondstoffenplan concentreren wij ons met name op het aanbieden van PMD op de juiste dag. Omdat de intentie van inwoners goed is (men scheidt PMD) willen we met name inzetten op informeren en stimuleren. We denken hierbij aan het inzetten van de afvalcoach en kijken waar we deze inwoners kunnen faciliteren door bijvoorbeeld een verzamelpunt te creëren.

Met betrekking tot het tarief wil de DGG een herstructurering op basis van de vervuiler betaald. Dit betekent dat alle vaste kosten in het vastrecht moeten zitten en alle variabele kosten in het variabel tarief. Om Inwoner beter van dienst te kunnen zijn moeten we dan ook Diftar volledig doorvoeren en afreken op de kilo's afval die ingeleverd worden.
Reactie college: het onderwerp Afval zal altijd voeding zijn voor een goede discussie. Het principe de vervuiler betaald is in ons diftarsysteem ook een van de leidende principes. We zijn ons er wel van bewust dat er een kantelput is waarbij het financiële aspect van diftar niet meer de oplossing is voor het inzamelen en vermarkten van het afval is. Wij willen met uw raad kijken op welke manier we dicht genoeg bij dat kantelpunt kunnen komen zonder dat het nadelige effecten voor de gemeente op levert (zwerfafval, dumpingen etc.)

Gezonde gemeentelijke financiën is het uitgangspunt
Tenslotte, de financiële situatie van onze gemeente. Die is lijkt nu rooskleuriger te worden maar we zijn er nog niet. De begroting is in lijn met de afspraken die we hierover gemaakt hebben en daarvoor verdient het college en de ambtelijke organisatie een compliment. De laatste drie jaar zijn nu sluitend en een herstel van de reserve is in zicht. Maar voorzichtigheid blijft geboden omdat er nog een aantal zaken onzeker zijn en we de bezuinigingen in het sociaal domein die in de begroting zijn opgenomen nog moeten realiseren.

Langs deze weg willen we de ambtenaren en het college bedanken voor het opstellen van deze begroting. De gepresenteerde meerjarenraming schetst een goed beeld van de kansen en risico's die we de komende jaren tegemoet gaan treden.

DPM

Mierlo, 7 oktober 2021

Beschouwing MPB 2022-2025

Allereerst danken wij het college en ambtenaren voor het vervaardigen en toesturen van de heldere en overzichtelijke Meerjarenprogrammabegroting 2022-2025 aan de raad van Geldrop-Mierlo.

De Meerjarenprogrammabegroting 2022-2025 is de laatste in deze bestuursperiode. Deze begroting toont stabiliteit en is een logisch vervolg op de begrotingen van de afgelopen jaren. Bij deze en voorgaande begrotingen is aansluiting gezocht met het Kernakkoord 2018-2022. Wij kunnen ons dan ook erg goed vinden in deze Meerjarenprogrammabegroting. Deze begroting bevat nauwelijks heroverwegingsvoorstellen en nieuw beleid. Wij vinden dit ook terecht omdat de nieuwe raad volgend jaar aan zet is om eigen keuzes te maken.

Het doet ons deugd dat in deze Meerjarenprogrammabegroting de laatste drie jaren met een positief begrotingssaldo afsluiten. Met de septembercirculaire op komst denken we zelfs dat alle jaren sluitend zullen zijn. De gekozen financiële strategie van de laatste jaren blijkt nu haar vruchten af te werpen. Ondanks de door het rijk opgelegde bezuinigingen op de drie decentralisaties (Jeugdzorg-WMO-Participatiewet) hebben we de bezuinigingstaakstellingen tot nu toe op het Sociaal Domein nagenoeg geheel gerealiseerd zonder in te hebben hoeven grijpen op ons voorzieningenniveau. Daarnaast hebben we belangrijke investeringen gedaan aan wegenonderhoud in het buitengebied en vele maatregelen getroffen ter voorkoming van wateroverlast in Geldrop Mierlo. Uit het accountantsrapport, voor de controle van de jaarrekening 2020, blijkt dat de financiële positie van onze gemeente zich positief ontwikkeld. Onze reservepositie komt weer op het minimale niveau van 3,5 miljoen euro en als we de positieve begrotingssaldi van de jaren 2023-2025 bestemmen als toevoeging aan onze reserve dan groeit deze reserve ook nog met een paar miljoen euro.
Reactie college: via raadsinformatiebrief hebben wij u geïnformeerd over de uitkomsten van de septembercirculaire. Door deze mutaties is inderdaad sprake van een alle jaren sluitende begroting en meerjarenraming.

Als we nu terugkijken naar het begin van deze bestuursperiode dan weet iedereen nog goed te herinneren dat we een enorm financieel tekort konden verwachten op het sociaal domein. Terecht ook, want vele gemeenten zijn ook daadwerkelijk in financiële problemen gekomen. Dankzij de inzet van onze taskforce, de bijbehorende bezuinigingstaakstelling die dit jaar en volgend jaar in een cruciale fase komt en de instelling van de raadswerkgroep zijn we erin geslaagd om de kosten binnen de perken te houden en ons voorzieningenniveau op peil te houden. Nu duidelijk is dat het rijk met extra middelen komt hebben we extra mogelijkheden om eventuele toekomstige tekorten op te kunnen vangen en ons serviceniveau aan de burgers overeind te kunnen houden.

In de inleiding van deze begroting staat de volgende tekst, ik citeer: “Vanaf volgend jaar wordt er gewerkt aan het uitvoeringsplan van het IHP (integraal huisvestingsplan) met een totaal van ruim 10 miljoen euro aan investeringen voor de scholen in onze gemeente. We streven naar het behoud van de voorzieningen in onze gemeente en spannen ons in voor het behoud van het zwembad en de culturele centra”. Zoals reeds aangegeven in onze beschouwing op de Kadernota had DPM liever gezien dat deze onderwerpen reeds behandeld zouden zijn in de Commissies en Raad zodat we ook de juiste bedragen hadden kunnen begroten in plaats van het opnemen van stelposten in deze**.**
Reactie college: met de gemeenteraad is bij de vaststelling van de kadernota overeengekomen dat nog in het jaar 2021 besluitvorming plaats zou moeten vinden over het IHP, Zwembad De Smelen en Hofdael. Deze worden allemaal geagendeerd voor de raadsvergadering van december 2021.

Het doet ons deugd om te zien dat de ingezette weg van de laatste jaren wordt gecontinueerd. Het streven naar een goede balans tussen een gezonde financiële situatie in meerjarenperspectief, onze reservepositie die voldoende is om toekomstige risico’s op te vangen en een weerstandsvermogen dat nog steeds positieve waarden laat zien.

DPM kijkt met tevredenheid terug naar de afgelopen bestuursperiode. We danken de coalitiepartijen, het college en alle fracties in de raad voor de doorgaans prettige samenwerking.

PvdA

Betoog

Reactie bij ontvangst begroting

Voorzitter, College, Raad, medewerkers van onze mooie gemeente,

Allereerst willen wij de mensen bedanken die deze begroting hebben opgesteld. We beseffen ons terdege dat onze gemeente moeilijke uitdagingen op haar pad treft en dat de complexiteit groot is. Het is voor onze ambtenaren en het bestuur geen gemakkelijke klus om het schip Geldrop-Mierlo op een goede koers te houden. De zee is woelig, maar we varen gestaag door. Complimenten!

Deze begroting is een flink boekwerk. Ons rode team gaat er in detail doorheen om te kijken waar wij met onze overtuigingen en visie dingen anders aan zouden pakken. En dat doen we voor een sterk en sociaal Geldrop-Mierlo. Daarbij durven we keuzen te maken; we hopen daarmee het bestuur van onze gemeente te inspireren. Ik ga u alvast aangeven wat wij als Team Durven en Doen belangrijk vinden:

Ik begin met de zorg. Ik kan duidelijk zijn, we maken ons als PvdA Geldrop-Mierlo grote zorgen. **De afgelopen tijd hebben we te vaak gezien dat er buiten het zichtveld van de Raad bezuinigen worden doorgevoerd op zorg voor kwetsbare en minder mondige mensen. Zo is er fors gesleuteld aan de tarieven voor dagbesteding.**
Reactie college: de zorg is duur. Dit is de reden dat wij van uw raad opdracht kregen te bezuinigen. Ook de tarieven worden daarbij onder de loep genomen. Dit doen wij waar mogelijk en nuttig in regionaal verband via contractmanagement. Voor alle tarieven geldt dat wij van mening zijn dat deze redelijk zijn. Van de hoogte van een tarief merkt de inwoner in principe niets. Wel kan het aantal uren dagbesteding in specifieke gevallen teruglopen. Echter dit is maatwerk en zal volgens vaste beleidsregels en afwegingskaders -door uw raad vastgesteld- gebeuren en altijd vanuit de omstandigheden van die specifieke inwoner. Geen situatie is immers gelijk. Wij vertrouwen op de expertise van onze medewerkers in het herkennen en erkennen van wat noodzakelijke, passende zorg inhoudt in elke situatie.

Toen we hier als PvdA Geldrop-Mierlo via ons netwerk van hoorden hebben we daar actie op kunnen ondernemen en heeft de wethouder wat zaken verbeterd. Wij maken ons zorgen over wat we allemaal niet zien. Ons is duidelijk dat de bezuinigingen te veel via Excel-sheets worden doorgevoerd, door het aanpassen van getallen in dataveldjes. Maar daarachter zitten mensen. Inwoners van onze gemeente die zorg nodig hebben en kwetsbaar zijn. Dat zijn de mensen die niks laten horen, maar wel steeds verder afglijden in eenzaamheid en kwaliteit van leven. We komen bij een punt dat zorgverleners niet meer goed kunnen werken voor de prijs die we willen betalen. Huishoudelijke hulp ligt al stil.

Wij gaan de zorgbegroting goed doorkammen, met als doel dat we voorkomen dat grote groepen mensen in de kou komen staan.

Op het gebied van zorg is er ook een zeer positieve noot. We zijn als PvdA Geldrop-Mierlo zeer tevreden over het feit dat het initiatief van Raden in Verzet tot resultaat komt. Wij als team Durven en Doen namen in deze Raad bij de vorige begrotingsbehandeling het voortouw, omdat we onze gemeente niet kapot willen bezuinigen én gelukkig hebben alle partijen in deze Raad zich bij die boodschap aangesloten. Het gevolg is dat onze gemeente door alle landelijke acties nu aanzienlijk meer geld krijgt voor zorg. We zijn er nog niet, maar het is een goed begin en we mogen elkaar daarmee feliciteren. Natuurlijk is het wel van groot belang dat we actief bezig blijven binnen dit initiatief.

Het tweede thema dat ik benoem namens PvdA Geldrop-Mierlo is de woningmarkt. In Nederland is een woningcrisis, in Geldrop-Mierlo raakt deze ons dubbel zo hard door politieke besluiten die eerder zijn genomen. **We hebben al jarenlang geen sociaal betaalbare huizen meer gebouwd.** De wachtlijsten in onze gemeente zijn langer dan die in een populaire stad als Eindhoven. Jongeren uit onze gemeente kunnen geen kant op. Ouderen trouwens ook niet. Dit moet snel en rigoureus worden opgelost. Daar zijn kansen, bijvoorbeeld door de woningbouwimpuls. Wij denken graag mee en hebben daarom de denktank wonen in het leven geroepen. We beseffen ons dat de problematiek ingewikkeld is.

De eerste stap is dat we eraan werken om de ambtenaren die met deze moeilijke, veelzijdige taak geconfronteerd worden de juiste versterking en ondersteuning bieden om snel tot resultaat te komen. We gaan de begroting hier nadrukkelijk op toetsen.
Reactie college: er wordt enorm ingezet op de realisatie van alle geplande woningen in ook de gewenste categorieën. We gaan versnellen waar het kan. Dat is de reden waarom in deze begroting een vraag naar middelen is opgenomen voor extra capaciteit.

Dan hebben we de leefbaarheid in onze gemeente. Het wijkontwikkelplan van Braakhuizen-Zuid kabbelt door. Nieuwe wijkontwikkelplannen staan in de steigers. Wij ondersteunen deze initiatieven en hopen dat ze voortvarend worden aangepakt. Ze zijn een goed middel om het woongenot in onze wijken te verbeteren en mensen te verbinden. **We vragen om een continu proces van wijkontwikkeling, samen met de bewoners.**
Dus niet één plan en dan klaar. Op deze manier verbeteren we de leefbaarheid; met frisse, sterke wijkcentra waar alle inwoners wat aan hebben. We zien dat straatbijeenkomsten de saamhorigheid versterken. **Verbinding in de wijk willen we ook aangaan met kunst en cultuur**; mensen zouden weer trots moeten zijn op hun straat en wijk. Mooie uitingen op muren, bijvoorbeeld oude foto's, of inbreng van de jeugd, gezamenlijke wijkactiviteiten als toneel, cursussen of een talentendag kan de verbinding tussen mensen enorm versterken.
Reactie college: een ontwikkelplan is een mooie manier van samen bouwen aan de wijk met, door en voor inwoners. Het begint met opschrijven en het leeft voort. Wij zien wijkontwikkelplannen niet als een 'eenmalige actie' maar als een proces dat voortduurt. Kunst en cultuur kan daar een onderdeel van zijn mits inwoners dit omarmen.

Leefbaarheid betekent ook dat we kritisch zijn naar vervuilende industrie. Denk bijvoorbeeld aan vleesverwerker PALI. **Dat brengt ons ook bij het thema Dierenwelzijn. Daar is al veel te lang onvoldoende aandacht voor; het wordt tijd dat we hier stappen gaan maken, we zijn benieuwd wat hierover in de begroting staat.**
Reactie college: op het gebied van dierenwelzijn zijn de contracten met de regio over zwerfdieren, het oplossen van de overlast rondom zwerfkatten en het oplossen van overlast rondom plaagdieren de aandachtspunten in de begroting.

En als we spreken over leefbaarheid, dan hebben we het ook over het onzalige plan voor drie enorme distributiecentra aan de grens in Nuenen. Dat willen wij niet en wij verzetten ons daar fel tegen. Onze hele raad is ertegen, we hebben samen een motie opgesteld om de wethouder hierin te steunen. De sleutel zit hem in regionale samenwerking, alleen daarmee lossen we dit op. Die samenwerking moeten we in deze begroting dus sterk houden. Drie weken geleden had ik contact met de PvdA in Nuenen om dit met hen te bespreken. Een goed gesprek. In die gemeente kwam de gehele raad ook in beweging en volgde ook een motie. Ondertussen heb ik mijn partijgenoten in Eindhoven en de Provinciale Staten gesproken; er is binnen de PvdA overal aandacht en de wil om tot een oplossing te komen. Ik hoop dat de andere partijen in deze raad ook tot actie zijn overgegaan. Ik wil jullie vragen om vaart te maken; ik was namelijk enigszins verbaasd dat de mensen van de Nuenense partij W70 aangaven pas volgende week voor het eerst met DGG over de kwestie te spreken. De tijd tikt. Ook onze inwoners komen in actie; van de week nog bij de rotonde bij de grote kerk en met mails naar de gemeente. Ik sprak ze en hun zorgen zijn terecht; mogelijke verkeersinfarcten die ambulances en urgent zorgpersoneel vertragen, gevaarlijke situaties voor kinderen, vervuiling en overlast. Laten we uit de actie van onze inwoners als Raad daar ook inspiratie uit halen. Er is duidelijk meer Durven en Doen nodig.

Een ander belangrijk thema is **duurzaamheid**. Op dit moment lopen er allerlei initiatieven binnen de gemeente om hieraan te werken. We gaan de begroting in detail doorlopen om te kijken of we nog witte vlekken zien. **Sowieso moet er op dit vlak veel meer mét de inwoners en in het belang van de inwoners worden gedaan. Het draagvlak is nu nog veel te beperkt, terwijl er zoveel kansen liggen.** De gevolgen van afwachten zijn extra hard op een moment als nu; de gasprijzen gaan door het dak en dat raakt weer juist de kwetsbare mensen in onze gemeente in huizen die niet goed geïsoleerd zijn. Zij hebben minder te besteden en zien hun energierekening het hardste stijgen. Honderden euro's per jaar is niet niks.
Reactie college: hierin is het goed om alle kansen aan te nemen en wij horen graag van de PvdA of zij nog meer kansen zien dan nu in de duurzaamheidsnota opgenomen gaan worden.

De gevolgen van deze trend, maar ook de naweeën van corona zorgen er voor dat grote groepen inwoners in **armoede** kunnen belanden. Onze gemeente heeft allerlei regelingen om mensen dan te helpen en kinderen eerlijke kansen te geven. Vooral de mensen en gezinnen die net tussen al die regelingen door vallen raken tussen wal en schip. Er zijn in onze gemeente **allerlei mogelijkheden en instanties om die inwoners toch vooruit te helpen**, denk aan Hart voor Elkaar en Kloffie en Co, maar veel mensen vinden de instanties niet. **Het zou goed zijn als de gemeente alle mogelijkheden weer eens duidelijk deur-aan-deur communiceert.** Wij hebben daar geld voor over.
Reactie college: het kan zeker helpen om inwoners nogmaals rechtstreeks te benaderen. Hoe wij dat het beste doen, stemmen wij graag af met onze partners binnen het armoedeplatform. Zij weten samen met ons wat er leeft en waaraan behoefte is. Aanbod is er immers niet alleen van ons als gemeente. Daarom stemmen wij graag binnen het platform af hoe communicatie er uit kan zien.

We hebben nog heel veel andere aandachtsgebieden, grote en kleine. Zoals het regelen van een goed zwembad met een betrouwbaar bestuur, goede huisvesting van scholen, rekening houden met maatschappelijke organisaties en startende bedrijven in het accommodatiebeleid, goede rolstoelpaden in Geldrop en Mierlo, **het voorkomen van leegstand in de centra** en versterken van de detailhandel, eerlijke afvalstoffenheffingen, effectieve integratie van statushouders en juiste begeleiding naar werk in functies waar deze regio tekorten heeft, en nog veel meer.
Reactie college: leegstand is in ieder winkelcentrum een groot probleem. Om dat te voorkomen moeten er duidelijke afspraken worden gemaakt over de mogelijkheden voor winkels in de hele gemeente. Hierbij zijn de centra de belangrijkste plekken. Deze moeten optimaal gevuld zijn met alle denkbare winkels. Om dit te kunnen doen moeten we ook goed kijken naar andere winkellocaties en de wenselijkheid daarvan.

Tenslotte; we staan samen voor een aantal grote uitdagingen. Die kunnen we niet in kleine groepjes oplossen. Alleen door naar elkaar te luisteren en open te staan voor onze omgeving, over onze grenzen te kijken zoals bij het initiatief van Raden in Verzet, kunnen we de beste oplossingen vinden. Het verbaast u dan ook niet dat wij als PvdA Geldrop-Mierlo niet geloven in achterkamertjes, maar wel in het openbare debat. Daaruit moet het bestuur tot krachtige besluiten kunnen komen. Daar zit in onze gemeente ruimte voor verbetering. Wij pleiten dus voor een frisse wind in Geldrop-Mierlo, meer van Durven en Doen.

Tot zover onze eerste bijdrage.

SAMEN

Geacht college en ondersteunde ambtenaren dankjewel en complimenten voor het opstellen van deze ‘in de woorden van de wethouder, solide begroting.

Zoals ook al vermeld in de samenvatting is het geen verrassende en vernieuwende MPB. We zijn echter een welvarende gemeente, in een welvarend land, en hebben het over het algemeen goed voor elkaar, wat ook gereflecteerd wordt in deze MPB. Natuurlijk zijn we blij te lezen dat vanaf 2023 de begroting weer sluitend zal worden, dat de algemene reserves op termijn weer op peil gebracht kunnen worden en dat de beoogde grip op de kosten / bezuinigingen op zorg- en sociaal domein vooralsnog doel lijken te treffen. Dat laatste is voor de fractie SAMEN ook een zorg punt, daar de daadwerkelijke consequenties voor degene die afhankelijk zijn van zorg en ondersteuning vanuit het sociaal domein, vooralsnog niet duidelijk zijn. We dienen er met z’n allen voor te blijven waken dat we de sociale gemeente blijven die we claimen te zijn.

Een ander belangrijk aandachtsgebied voor fractie SAMEN is op gebied van betaalbaar wonen en woningbouw. Er zijn voldoende plannen, maar het is niet duidelijk op te maken wat de resultaten en consequenties op termijn zullen zijn. We zijn erg teleurgesteld dat we niet uit kunnen kijken naar een snelle uitbreiding van het aantal betaalbare woningen, desondanks de gestage vorderingen van project de Jonkvrouw. **Sterker nog we zijn bang dat als we zo doorgaan dat we alleen maar minder sociale huurwoningen zullen krijgen in plaats van meer.** We willen hier echt verbeteringen in gaan zien.
Reactie college: er wordt enorm ingezet op de realisatie van alle geplande woningen in ook de gewenste categorieën. Dat is de reden waarom er ook extra personeel op wordt ingezet de komende jaren. Dat is de reden waarom in deze begroting een vraag naar middelen is opgenomen voor extra capaciteit.

De formulering die gebruikt wordt over de status m.b.t. Laco geeft ons niet echt het vertrouwen dat we tot de gewenste oplossing gaan komen: Te lezen is:

"We gaan ervan uit dat in 2021 een **nieuwe exploitatie/dienstverleningsovereenkomst met Laco** kan worden gesloten althans zal het eindresultaat van de gesprekken er liggen. In 2022 wordt duidelijk hoe de toekomst van zwembad De Smelen eruitziet en wat de structurele kosten zijn." **Wij hadden toch echt heel graag gezien en zijn er ook vanuit gegaan dat we dat toch echt al in 2021 duidelijk zouden hebben.**
Reactie college: In december 2021 wordt uw raad tenminste een intentieverklaring voorgelegd waarbij de structurele consequenties in beeld zijn gebracht. Ons doel is dat wij op basis van heldere afspraken tot de uitvoering van renovatie over gaan.

Bij onderwerpen als Laco, maar zeker ook Hofdael en het IHP laten zien dat er plannen genoeg zijn, maar dat het bij zowel de raad als het college regelmatig ontbreekt aan daadkracht en besluitvaardigheid om tot concrete realisering te komen.

Dat er weinig ambitie in deze begroting aan de dag gelegd wordt is begrijpelijk in het licht van de a.s. verkiezingen en daarmee de spreekwoordelijke ‘schone lei’ biedt voor het nieuwe college

Desondanks een aantal kritische noten en aandachtspunten, kan de fractie SAMEN op dit moment grotendeels met de voorgelegde begroting meegaan.

VVD

Geldrop-Mierlo begrotingsbijdrage: gebrek aan visie en gemiste kansen.

Vorig jaar heb ik namens VVD Geldrop-Mierlo mijn zorgen geuit over de financiële positie van onze gemeente. Op het eerste gezicht lijkt het beeld er dit jaar veel rooskleuriger uit te zien. Maar bij het in detail bestuderen van de begroting blijkt het financieel plaatje anders in elkaar te zitten.

Er is sprake van een overschot op de totale begroting van 1,4 miljoen in 2024 en in 2025. Dit overschot wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage van het Rijk in het sociaal domein van 3,5 miljoen in 2022 en die loopt af tot meer dan een miljoen in 2028. Een simpele rekensom laat dus zien dat zonder de extra bijdrage van het Rijk, de gemeente dik in de rode cijfers zou zitten in alle jaren. VVD maakt zich nog steeds zorgen.

In de inleiding lezen we dat het college een beleidsarme begroting voorlegt. Voor ons gevoel was de begroting van vorig jaar ook al niet voorzien van nieuwe keuzes. Daarmee sudderen we door. Geen keuzes maken is namelijk ook een keuze. **Wat wij met name missen is de grote opgave die er rondom duurzaamheid en opwekking van energie op ons af komt.** Ook al is de RES nog niet concreet, het moge duidelijk zijn dat er veel investeringen worden gevraagd om het verbruik van energie en de uitstoot van CO2 te verlagen. Hiertoe zien we onvoldoende daadkracht. Op zijn minst zou daarvoor rekening moeten worden gehouden met grote uitgaven, bijvoorbeeld in de vorm van het vormen van een voorziening.
Reactie college: de opmerking van de VVD ten aanzien van de opgave die op ons afkomt op het gebied van klimaat en duurzaamheid is volkomen terecht. Wij zien die opgave ook. Op dit moment kunnen wij deze nog niet voldoende in middelen en capaciteit kwantificeren en hebben dan ook aan uw raad nog geen voorstel kunnen voorleggen hoe we deze opgave gaan aanpakken. Begin 2022 komen we met een nieuwe nota duurzaamheid, diverse onderwerpen als de transitie visie warmte, de RES etc. komen de komende maanden aan bod en dat zal naar de komende periode ook een beter beeld gaan geven van wat wij als gemeente op dit onderwerp gaan realiseren.

Positieve ontwikkelingen:

- Integratie van een nieuwe buurtontmoetingsplek in de nieuw school in Skandia-Hulst. VVD pleit al langer voor het multifunctioneel inzetten van scholen en andere gemeentelijke accommodaties en we zijn blij te zien dat dit nu wordt toegepast.

- Ook lezen we dat er een managementrapportage zal worden gemaakt om inzicht in subsidies te verbeteren. Ook hier zijn we blij mee.

- In het kader van bouwen voor de huidige en toekomstige vraag zijn we blij dat er bij het Strabrecht woningbouwlocatie vrij komt na de sloop van het oude gebouw. **We vragen het college hier vaart mee te maken.**
Reactie college: u geeft aan te willen versnellen. Dat willen wij ook. Om die reden hebben we een subsidie aangevraagd, en verkregen, om die reden hebben we meer capaciteit opgenomen in de begroting. Zoals u aangeeft gaat het zeker niet om alleen maar die betaalbare woningen in het centrum van Geldrop. Het gaat over het gehele spectrum aan woningen door de gehele gemeente, daarbij wordt voor meerdere doelgroepen gebouwd, denk aan starters, doorstromers, eenpersoonshuishoudens etc. waarbij ook aandacht is voor nieuwe woonvormen als mantelzorg, tiny houses enz. Centrum west gaat onderdeel uitmaken van het project Centrumimpuls.

We maken ons zorgen om de volgende ontwikkelingen:

- Mantelzorgwonen: **VVD heeft al vaker zorgen geuit dat het mantelzorgwonen onvoldoende van de grond komt.** In de begroting zien we op een aantal plekken terug dat het college blij is met de uitvoering van de woonvisie en dat er ook een Woonzorgvisie komt. We maken ons zorgen omdat het college de ogen sluit voor het gebrek in de uitvoering. Op eerdere vragen antwoordde de wethouder dat de banken geen problemen zien bij financiering van mantelzorgwonen. Maar de kans is natuurlijk groot dat men gewoon geen aanvraag bij een bank indient voor een hypotheek omdat de kans nihil is als de gemeente allerlei voorwaarden stelt aan mantelzorgwonen, zoals dat een vergunning tijdelijk wordt verleend en het gebouwde moet worden afgebroken. In de huidige tijd van woningnood is dat betreft de VVD echt uit den boze.
Reactie college: mantelzorgwonen is een goede oplossing vanuit het perspectief van het sociaal domein als ook volkshuisvestelijk. De mogelijkheden hiertoe zijn de afgelopen jaren vanuit wet- en regelgeving uitgebreid alsmede ook de financierbaarheid vanuit de financiële instellingen.

- **Het college zet in op 80% uitstroom vanuit bijstand via Senzer. Dat is een mooi doel, maar de afgelopen jaren bleken de doelen in dit domein bij lange na niet haalbaar. Hoe keert het college die trend? Waarom wordt er geen realistisch doel geschetst rondom uitstroom? Gek genoeg zien we wel dat er 2 miljoen extra naar Senzer moet, zonder duidelijke uitleg.**
Reactie college: de bewering dat we inzetten op 80% uitstroom vanuit de uitkering via Senzer klopt niet. In de begroting staat opgenomen dat 80% van de uitstroom duurzaam is, dat wil zeggen dat 80% van de mensen die uitstromen langer dan 12 maanden uit de uitkering blijven. Door onder andere de inzet van begeleiding nadat iemand aan het werk is gegaan via bijvoorbeeld job coaching, is dit een realistisch doel. De 2 miljoen extra die naar Senzer gaat is budgettair neutraal. We ontvangen hogere middelen van het Rijk voor het BUIG-budget, dat we één op één overmaken aan Senzer. Tot voor kort ontvingen we te weinig middelen, doordat de loonkostensubsidie (LKS) – waarmee Senzer veel inwoners aan het werk helpt – niet volledig werd vergoed. Inmiddels heeft het Rijk dit bijgesteld en wordt LKS vergoed naar realisatie.

- Het college wil nog meer inzetten op vroegsignalering schulden en 'multichannel aanpak'. Dit baart de VVD zorgen. De vroegsignalering staat al op gespannen voet met de privacy en nu wil het college nog meer een voet tussen de voordeur zetten. Dit steunen wij niet.

- Vorig jaar heb ik mijn zorgen geuit om de hoeveelheid regelingen in het sociaal domein. Als wij door de bomen het bos niet meer zien, wat moet de hulpzoekende dan? Bijvoorbeeld op pagina 53 lees ik over Braakhuizen United, MDT, OuderWijzer, Match Mentor, STORM en True Friend. En dan hebben we het enkel over de regelingen voor jeugdigen. Of de zin "bij goedkeuring van brede aanvraag voor MDT door ZonMw gaan we in 2022 starten met MDT-trajecten vanuit het regionale project We Are In Charge 2.0." Snapt u het nog??

- Het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs laat al het hele jaar op zich wachten. Maar er worden wel gedetailleerde stelposten opgevoerd. Het proces baart de VVD zorgen.

- De milieustraat is in onze ogen nog altijd veel te duur wanneer het gaat om een basisvoorziening. Ook werk je hiermee zwerfafval en dumping in de hand**. VVD roept de wethouder op bij vaststelling van de tarieven voor 2022 met een voorstel te komen om de milieustraat voor iedereen toegankelijk te houden qua tarief.**
Reactie college: het voorstel rondom tarifering wordt nog in 2021 gedaan.

- VVD maakt zich ook zorgen om het niveau van de ICT-beveiliging en privacy. Dit hebben we al een aantal keer geuit. Helaas zien we in de begroting dat in 2021 wordt gestart met een inhaalslag op het sluiten van verwerkersovereenkomsten. Deze zijn al 3,5 jaar verplicht. Hoe kan dit nu nog steeds niet in orde zijn? Hoe legt het college de inwoners uit hoe hun data wordt bewaard en verwerkt, terwijl de gemeente steeds meer data-analyse wil toepassen? Dat is een risico dat wij als VVD in ieder geval niet kunnen vatten.

Reactie college: Bij nieuwe aanbestedingen sluiten wij, indien van toepassing, altijd verwerkersovereenkomsten af. De verwerkersovereenkomst maakt standaard deel uit van het aanbestedingspakket. Daarnaast zijn inmiddels de ons bekende ICT-leveranciers met wie nog geen verwerkersovereenkomst is afgesloten, aangeschreven. Hier zijn de afgelopen weken zo'n 20 leveranciers voor benaderd. De reacties die hierop retour komen, worden momenteel verwerkt. Met deze inhaalactie verkleinen we het privacy-risico. Bij verzoeken tot data-analyses waarbij persoonsgegevens zijn betrokken, worden voorafgaand aan die data-analyse door de Dienst Dommelvallei een privacy-risicoanalyse uitgevoerd. Waarna we eventuele risico's mitigeren.

- Bij de reserve leefbaarheidsfonds, waar de komende jaren miljoenen in zitten pleit VVD ervoor dat dit niet enkel wordt ingezet voor de compensatie van verkoop voor sociale huurwoningen en flankerend beleid, maar wijzen wij erop dat ook bevordering van de doorstroom op de woningmarkt zal leiden tot het vrijkomen van huurwoningen. Wat ons betreft wordt het fonds ook daarvoor aangewend.

- **Waarom zien we niets terug over de hoofdpijndossiers De Smelen en Hofdael?**

Reactie college: Hofdael wordt benoemd in relatie tot het accommodatiebeleid. Aangaande De Smelen wordt uw raad in december 2021 tenminste een intentieverklaring voorgelegd waarbij de structurele consequenties in beeld zijn gebracht. Ons doel is dat wij op basis van heldere afspraken tot de uitvoering van renovatie over gaan.

VVD zal bij de komende raadsvergadering komen met een aantal wijzigingsvoorstellen:

- **Het handhaven van de bijstandsnorm op 120% kan niet op onze instemming rekenen.** In de huidige tijd met meer vraag dan aanbod van werk ligt het voor de hand om meedoen aan de maatschappij te stimuleren. Dat doe je niet door salaris en bijstand even hoog te maken. Maar dat doe je juist door ook een financiële prikkel toe te voegen. Wat VVD betreft is het huidige economisch klimaat bij uitstek geschikt om de bijstandsnorm weer tot 100% te brengen, zoals landelijk ook is bedoeld

Reactie college: het college is van mening dat een bijstandsnorm van 100% geen recht doet aan de praktijk. Gaan wij terug nar 100% dan komt een flink aantal gezinnen niet meer rond. Dit leidt tot schulden en vertraagt vaak (kind)ontwikkeling. Het bevordert het welzijn niet en kan een negatief effect hebben op gebruik van zorg. Al met al vinden wij dat een teruggang naar een norm van 100% wel eens een dure oplossing kan zijn en ontraden dit ten zeerste. Wij zijn er voor het welzijn van al onze inwoners, ook voor diegenen waarvoor werk -tijdelijk- geen optie is. Uiteraard werken wij eraan dat iedereen die daartoe instaat is wel en zo snel als mogelijk wordt begeleid naar werk.

- **De doelstelling van het aantal wijkplannen ligt te hoog en er is in 2021 al achterstand ontstaan. Daarom is het opstarten van 2 nieuwe plannen in 2022 niet realistisch en willen we dit voornemen schrappen.** Niet voor niets hebben wij gevraagd dat de raad meer handvaten krijgt om prioriteiten te stellen.

Reactie college: een wijkplan kost tijd en het tempo is afhankelijk van het draagvlak in de wijk. Daarbij is de ene wijk complexer dan de andere. Voor 2022 staat de Coevering op de agenda. Een wijk waar we in tijd en aandacht moeten investeren. Wij pleiten ervoor dat we ons hier niet aan een 'stopwatch' gaan houden maar met inwoners gaan aanvoelen wat haalbaar is en in welk tempo. Dit voor het beste en meest duurzame resultaat. Er is veel te winnen in de Coevering en een goed plan kan veel opleveren voor iedereen. Laten we die kans grijpen en investeren.

- Verhoging van het opleidings- en vormingsbudget raadsleden: niet enkel in 2022 maar ook in de jaren erna zou VVD het verstandig vinden dat er meer ruimte is voor opleiding en vorming van raadsleden. Dit komt de besluitvorming en het proces ten goede.

Reactie college: het is aan de gemeenteraad zelf om te beoordelen of het opleidingsbudget van de raad structureel verhoogd moet worden. De incidentele verhoging in 2022 is in de begroting opgenomen vanwege een nieuwe gemeenteraad.

- **Cultuurverkenner: het college stelt voor budget te reserveren voor het geval de evaluatie positief uitvalt. Dat is de omgekeerde volgorde en budget dient pas te worden opgevoerd na de evaluatie.**
Reactie college: niet helemaal. Het budget is gereserveerd voor 2022 en niet verder dan 2022 in afwachting van de evaluatie. Of en in welke vorm we doorgaan en wat dat kost hangt weldegelijk van de evaluatie af en daarop lopen wij niet financieel vooruit.

- **De 2 zonnevelden waarover wordt gesproken ziet VVD gezien krapte op het net niet als oplossing, want die zullen de consument die zon op dak wil aanleggen op de duur verdringen in capaciteit van teruglevering.** Bovendien is het landschapsvervuiling.
Reactie college: ten aanzien van zonnevelden wordt er op dit moment niet verder ingezet op nieuwe initiatieven. De focus gaat hierbij op de burgers liggen en op de bestaande daken.

- **Groenbeheer:** het niveau van het groenbeheer was dit jaar erg slecht. Op veel plekken stond het onkruid voorbij kniehoogte in de zomer en dat is op veel plaatsen nog steeds niet weggewerkt. Het steekt als je de groenvoorziening wel in de wijk ziet rondlopen en ondertussen het onkruid nog zo hoog staat langs de trottoirs. **Wij roepen de wethouder op om de kosten voor de gehele gemeente op niveau A inzichtelijk te maken.** Daarmee hebben we het expliciet niet over de bermen.
Reactie college: als het gaat om werkzaamheden onkruid op verharding geeft het onderhoud op niveau A een prijsverschil van 35 tot 40% ten opzichte van het onderhoud op niveau B. Gelet op areaal betekent dit een structureel hogere kostenpost van circa € 160.000,- per jaar.

- We zullen een voorstel indienen om de algemene reserve in fasen op te hogen naar een bedrag van 10 miljoen, zodat de hoogte weer in lijn is met de begroting van de gemeente en we tevens zijn opgewassen tegen grote opgaven zoals duurzaamheid.

- VVD maakt zich zorgen over de woningbouw en het tempo waarin *niet* wordt gebouwd. We zullen met een voorstel komen om zowel Centrum West naar voren te halen als werk te maken van tijdelijke woonvormen in de gemeente.

Monica Leenders

Fractievoorzitter VVD Geldrop-Mierlo